
Podziękowania

Nie sposób napisać książkę bez wsparcia innych osób. Podobnie było i z tym zbiorem. Zarówno moi studenci, jak i przyjaciele przejrzeni wstępną wersję tekstu, mozołnie wskazując błędy i uchybienia. Podziękowanie za tę pracę kieruję do Anny Szelągowskiej, Anny Grygiel-Tomaszewskiej, Hanny Sztuczyńskiej, Ewy Dniestrzańskiej-Łosiewicz, Anny Dudzińskiej, Agaty Sładek, Bartłomieja Zegadło, Stanisława Poroczyńskiego i niezliczonego grona studentów ze Szkoły Głównej Handlowej, z Fudanu w Szanghaju i z Akademii Leona Koźmińskiego, których uwagi do anglojęzycznej wersji zbioru miały wpływ także na treści przedstawione w tej pozycji.

Niektóre scenariusze prezentowane w zadaniach mają swoje korzenie w rzeczywistych sytuacjach biznesowych, których byłem uczestnikiem, przy czym wszelkie dane wrażliwe i parametry zostały zmienione. Cześć ze scenariuszy to doświadczenia zawodowe innych osób, które zechciały się podzielić swoimi obserwacjami, za co dziękuję między innymi: Peterowi Feithowi, Jurajowi Bonie, Markowi Głapie i Bartłomiejowi Krasuskiemu. Lee Parker oraz Edward Altman wspomogli mnie w ukazaniu perspektywy instytucjonalnej Stanów Zjednoczonych i Australii, za co przekazuję im moje podziękowania. Andrzejowi Fierli dziękuję za podjęcie się roli kompasu po meandrach lokalnego instytucjonalizmu.

Szczególne wyrazy wdzięczności należą się Ali Kozłowskiej za to, że zgodziła się opatrzyć zbiór grafikami, które zawierają o wiele więcej treści niż sam tekst.

Benedyktyńską pracę wykonał zespół Wydawnictwa Naukowego PWN, za co wszystkim Państwu bardzo dziękuję.

Gorące podziękowania kieruję również do Lucii, Emmy, Richarda i Igora, którzy – jak zawsze – byli moją wierną gwardią w walce z rzeczywistością.

Bez względu na pomoc otrzymaną od wszystkich wymienionych osób, wszelkie potencjalne błędy wynikają jedynie z mojej winy.

Piotr Staszkiwicz

Wstęp

Niniejszy zbiór zadań jest uzupełnieniem anglojęzycznego podręcznika pt. *Audit. An Introduction to International Standards on Auditing* [Staszkiwicz, 2015]. Zarówno zbiór zadań, jak i podręcznik są przeznaczone dla studentów kierunków ekonomicznych, kandydatów do zawodu biegłego rewidenta oraz dla rewidentów, analityków i doradców finansowych.

Książka została podzielona na pięć odrębnych części. Pierwsza z nich – wprowadzona głównie na prośbę studentów – zawiera zarys technik stosowanych w pracy umysłowej (rozdz. 1) oraz w testach egzaminacyjnych (rozdz. 2). Jej celem jest pomoc w wykształceniu umiejętności nietechnicznych. W części drugiej, złożonej z kolejnych dwóch rozdziałów, przedstawiono zadania z przykładowymi rozwiązaniami, których celem jest ukazanie stosowanych technik egzaminacyjnych oraz odpowiadających im technik prezentacji wypowiedzi. W rozdziale trzecim zawarto różne typy zadań testowych, zaś w czwartym – zadania sytuacyjne do samodzielnej nauki. Na część trzecią, zawierającą zadania bez rozwiązań, składają się trzy rozdziały. W rozdziale 5 przedstawiono studia przypadków do wykorzystania na zajęciach lub jako prace samodzielne. W rozdziale 6 znajdują się zadania skojarzeniowe, pobudzające do dyskusji, natomiast w rozdziale 7 – przykładowe zagadnienia badawcze wraz z wybraną literaturą i wskazówkami metodycznymi. Przedostatnia, czwarta część to przykład dwóch arkuszy egzaminacyjnych. Ostatnia, piąta część zbioru zawiera rekomendowane rozwiązania i wskazówki do rozwiązań, przy czym rozwiązania do zadań scenariuszowych mają charakter indykatywny, ponieważ możliwych rozwiązań jest wiele.

W książce jako synonimy stosuje się następujące pojęcia: podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego, firma audytorska, a także: audytor, rewident i biegły rewident.

Do rozwiązania niektórych zadań można wykorzystać oprogramowanie o dostępie otwartym, takie jak: R, Gretl, SuperMemo v. 15, FeeMind. Zadania tego typu oznaczone są gwiazdką (*). Dane do replikacji niektórych zadań są dostępne pod adresem doi:10.17632/cdfcxjr2d8.1, zaś zadania z danymi do replikacji oznaczone są literą (R). Bieżące bazy Super Memo dostępne są na stronie internetowej autora (https://www.researchgate.net/profile/Piotr_Staszkiwicz/publications) oraz w repozytorium Mendeley. Z uwagi na zmiany przepisów prawa, zaleca się korzystanie z najnowszych wersji baz danych.

Zadania są podane wraz z punktacją, przy czym na rozwiązanie jednego punktu w zadaniu zaplanowane zostało średnio półtorej minuty.

Stosowane skróty i konwencje

CAATs	– <i>computer assisted audit techniques</i> – techniki audytu wspomaganego komputerowo.
CFO	– <i>chief financial officer</i> – dyrektor finansowy.
GAAP	– <i>Generally Accepted Accounting Principles</i> – ogólnie przyjęte zasady sprawozdawczości.
HB II	– <i>Handelsbilanz II</i> – niemieckie prawo konsolidacyjne
ESBA	– <i>Ethics Standards Board for Accountants</i> (Rada Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych).
IFRS (MSSF)	– <i>International Financial Reporting Standards</i> – międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej ¹ .
IAASB	– <i>The International Auditing and Assurance Standards Board</i> – Międzynarodowa Rada Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych.
ISA (MSB)	– <i>International Standards on Auditing</i> – międzynarodowe standardy badania ² .
KAM	– <i>key audit matters</i> – kluczowe kwestie badania.
KNF	– Komisja Nadzoru Finansowego.
KPI	– <i>key performance indicator</i> – kluczowy wskaźnik efektywności.
LTM	– <i>long-term memory</i> – pamięć długotrwała.
MSRF	– międzynarodowe standardy rewizji finansowej.
PANA	– Polska Agencja Nadzoru Audytowego, następczyni Komisji Nadzoru Audytowego (KNA).
PIBR	– Polska Izba Biegłych Rewidentów, dawniej Krajowa Izba Biegłych Rewidentów (KIBR).
PM	– <i>planning materiality</i> – istotność badania.
SAD	– <i>summary of audit differences</i> – błąd błahy (pomijalny).
STM	– <i>short-term memory</i> – pamięć krótkotrwała.
TE	– <i>tolerable error</i> – błąd dopuszczalny (istotność cząstkowa).
UoR	– Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz.U. z 1994 r., nr 121, poz. 591, ze zm.

Liczby zapisane w formacie księgowym w nawiasach oznaczają wartości ujemne np.: (200) oznacza: minus dwieście.

¹ W zbiorze nie występuje rozróżnienie MSSF na te uchwalone przez fundacje i te zaakceptowane przez organa UE.

² Międzynarodowe standardy rewizji finansowej (MSRF) są profesjonalnymi standardami badania informacji finansowych. Standardy te są wydawane przez Międzynarodową Federację Księgowych (IFAC) za pośrednictwem Międzynarodowej Rady Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych (IAASB). W tej publikacji wszystkie trzy określenia używane są jako synonimy; nie wprowadza się rozróżnienia między standardami wydawanymi przez IFAC w języku angielskim, a ich tłumaczeniami przyjętymi przez PIBR i PANA do stosowania w Polsce. Odniesienia do kodeksów etycznych dotyczą kodeksu IFAC, chyba że wyraźnie zaznaczono inaczej w treści zadania.